

УДК 81'371=122.2=161.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/64-1-45>**Галина МЕЛЕХ,***orcid.org/0000-0003-3597-7359*

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри німецької та французької мов та методики їх навчання
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) *melekhhelen@gmail.com***КВАЛІТАТИВИ У РОЛІ МОТИВАТОРІВ В СИСТЕМІ НОМІНАЦІЇ РОСЛИН
(НА ОСНОВІ НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)**

Стаття призначена для характеристики основних якостей рослин, які лягли в основу номінації фітонімів. Тематично такі якості розділені на декілька підгруп за їх внутрішніми ознаками чи впливом на людей чи тварин. Важливим фактором є отруйність чи корисність рослин, їх вплив на нервову систему людини і тварини. У акті номінації задіяні часто зооніми, які слугують своєрідним сигналом того, що рослина непридатна для споживання.

У номінативному процесі використані практично всі органолептичні якості, крім візуальних, зокрема смак чи запах рослини, тактильні відчуття стосовно її окремих частин, здатність видавати звуки.

Окремою специфічною підгрупою є народноетимологічна складова процесу номінації. Часто люди використовували різноманітні легенди чи перекази для називання рослин або основою ставала метафора із непрозорою мотивацією, дешифрування якої вимагає етимологічного аналізу.

Структурно виокремлюємо прості, складні та складені флороніми та такі, які мають форму імперативних речень, з різним кількісним наповненням у двох мовах, що пояснюємо тенденцією німецької мови до слово-складання, а української – до творення фітолексими засобами афіксації. Виокремлені мотиватори за морфологічною приналежністю значно різняться у досліджуваних мовах, зокрема у німецькій 95% складають іменники, 3% – дієслова та 2% прикметники, в українській 48% – іменники, 32% дієслова та 20% прикметники.

Досліджувана група фітономів утворена поєднанням предикатно-аргументного, асоціативно-термінального та пропозиційно-модусного типу мотивації. Здебільшого назви фітонімів, мотивованих їх властивостями, розцінено як продукт первинної номінації в обидвох мовах, що підкреслює унікальність фітолексими у мовній картині світу будь-якої нації.

Ключові слова: густативний, одоративний, тактильний, мотивема, народноетимологічна мотивація.

Halyna MELEKH,*orcid.org/0000-0003-3597-7359*

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of German and French Languages
and Methodology of their TrainingDrohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) *melekhhelen@gmail.com***QUALITATIVES AS MOTIVATORS IN PLANT NOMINATION SYSTEM
(BASED ON GERMAN AND UKRAINIAN LANGUAGES)**

The article deals with the characteristics of the main qualities of plants that formed the basis for the nomination of phytonyms. Thematically, such qualities are divided into several subgroups according to their internal characteristics or effect on humans or animals. An important factor is the toxicity or usefulness of plants and their impact on the nervous system of humans and animals. The act of nomination often involves zoonyms, which serve as a kind of signal that the plant is inconsumable.

In the nominative process, almost all organoleptic qualities are used, except for visual ones, in particular, the taste or smell of a plant, tactile sensations regarding individual parts, and the ability to make sounds.

A separate specific subgroup is the folk etymological component of the nomination process. Often, people used various legends or narrations to name plants, or the metaphor with an opaque motivation became the basis, the decipherment of which requires etymological analysis.

Structurally, we distinguish simple, complex, and compound phloronomens and those that have the form of imperative sentences with different quantitative content in the two languages, which we explain by the tendency of the German language to word composition and of the Ukrainian language to create phytolexics through affixation. The distinguished motivators differ significantly in the researched languages by morphological affiliation, especially in German 95% are nouns, 3% are verbs, and 2% are adjectives; in Ukrainian, 48% are nouns, 32% are verbs, and 20% are adjectives.

The researched group of phytonyms is formed by a combination of predicate-argument, associative-terminal, and propositional-modus types of motivation. For the most part, the names of phytonyms, motivated by their properties, are

regarded as the product of primary nomination in both languages, which emphasizes the uniqueness of phytolexics in the linguistic world-pattern of any nation.

Key words: *gustative, odorative, tactile, motive unit, folk etymological motivation.*

Постановка проблеми. Останнім часом спостерігається поживлений інтерес до етнолінгвістичних студій, зокрема через це, що «вони спрямовані в першу чергу на принципи сприйняття та переосмислення людиною навколишньої дійсності крізь призму мови» (Малаш, 2017: 7). Через своє важливе значення для людини флороназви як один з найдавніших лексичних пластів тривалий час перебувають у полі зацікавлення лінгвістів. Компаративний аспект дослідження з одного боку актуалізує загальнолюдські маркери у назвах рослин, зокрема органолептичні компоненти, з іншого увиразнює національну специфіку творення назв рослин, яка базується на особливостях світобачення та різному мітологічному тлі.

Як відомо, народне ім'ятворення завжди відзначалося особливою креативністю, подекуди присмаченою дотепністю, романтизмом, практичністю, але основою повсюди слугували ті ознаки, які на думку людей були в рослині найяскравішими, причому кожна нація відшукувала в рослинах різні якості, які лягли в основу номінації тієї чи іншої рослини. Загалом, як зазначалося раніше, у дослідженнях назв рослин у німецькій та українській мовах, народне назовництво у сфері ботаніки дотримується принципів антропо- та етноцентризму, використання образного мислення та певних естетичних установ (Мелех, 2023: 275).

Аналіз досліджень. Мотиваційний аспект флороназв досліджували українські мовознавці І. В. Гороф'янюк, В. В. Калько, В. Л. Карпова, В. Т. Коломієць, Н. Л. Остап, Л. Д. Фроляк, А. М. Шамота тощо, найбільш вагомими працями, в яких проаналізовані народноетимологічні назви є словники Ю. Кобіва та І. Сабодаша. Щодо дослідження німецьких фітонімів на базі народної етимології, слід відзначити праці М. Фішера, П. Зайденштікера. Актуальність запропонованих студій вбачаємо у застосуванні компаративного аспекту дослідження мотиваторів у флороназвах, що у підсумку сприятиме увиразненню особливостей номінації у кожному з порівнюваних етносів.

Мета статті – схарактеризувати квалітативи як один з видів мотиваторів для утворення ботанічних назв у німецькій та українській мові з проєкцією на психокогнітивні особливості етнічної свідомості.

Виклад основного матеріалу. До аналізу залучено 185 наукових назв рослин, яким відповідають

400 народних назв – 160 в німецькій, виокремлені на основі праці П. Зайденштікера (Seidensticker, 1999) та 240 в українській мові, виокремлених на основі словника І. Сабодаша (Сабодаш, 2014).

Відповідаючи на запитання про причину тієї чи іншої назви рослини, мусимо зауважити, цілком погоджуючись із твердженням Ф. Зауергоффа, що «мотив номінації» та «причина номінації» не можна вважати абсолютними синонімами, оскільки мотив виступає явищем суб'єктивним, довільно виокремленим номінатором із сукупності ознак, часто засобами метафоризації чи порівняння, а причиною номінації є реально існуюча характерна ознака (колір, форма, місце зростання тощо) (Sauerhoff, 2001: 21), тому для розуміння мотиву мотивації недостатньо витлумачити семантику, необхідно задіяти дані етимологічного дослідження та культурологічну інформацію.

Беручи за основу поділ мотиваційних основ А. М. Сердюка (Сердюк, 2001: 90), доповнивши її власними спостереженнями, пропонуємо наступну класифікацію:

1) тактильна перцепція: *Hagedorn, Dornapfel, Stachelige Geselle, дрячка, депеза, штанодран, депунлім;*

2) аудіальна перцепція: *Klappentopf, Schnakenkraut, Flieder; дзвінець, гремуха, пукалка;*

3) густативна перцепція: *Erdgalle, Zuckermurzel, Bitterklee, Sauerampfer, Süßholz, Schlehe, Pfefferkraut, кислич, винниця, квасниця, хрінниця, перещниця, солодиця, гірчак, м'ятинь, терпник,* попри достатньо чітко виражений мотив смаку не завжди можемо без додаткових знань про рослину дешифрувати її назву, для прикладу наведемо фітонім *Je länger, je lieber*, солодкий смак якої з'являється при тривалому розжовуванні.

4) одоративна перцепція: *Weihrauchkraut, Kamille, Stinkende Gänsefuß, Faulfischkraut, Siebengeruch, ялошник, огоротник, морковник, козелець, душинка, смердячка, вонючка,* іноді вибір мотиватора із донорської зони може бути абсолютно несподіваним та доволі суб'єктивним, як наприклад *Schweinsbrättele* – на думку номінатора рослина пахне смаженим м'ясом;

5) властивість трипотіти: *Zittergras, Bebegras, трясулька, трясулька, мелітан;*

6) особливості розмноження: *Schaumkraut, Springkraut, Pustenblume, перелім, скочок, нерушмене, перекотиполе, текач, трясомох, скакун, висунка, перелетник,* сюди ж можемо віднести

квітку-пустоцвіт зозулині сльози, номінатор провів паралель між поведінкою зозулі-бездомниці, яка залишає своє потомство та плаче за ним та пустою рослиною;

7) морфологічні властивості (ефіроолійність, властивість виділяти сік, медоносність): *Milchblume, Schmalzblume, Saug, медуниця, пчільник, роєвник, маслянка, оливник, молочник*;

8) хронологічні характеристики: час загалом – *Zeitlose, Immergrün, всезелень*; пори року – *Herbstzeitlose, Wintergrün, Frühlingsgras, Winterkresse, Sommertürmchen, Sommerwurz, зимовик, осінь*; місяці – *Maibaum, Februarblume, мартовий цвіт*; частини доби – *Nachtkerze, Morgenröte*; години – *Siebenschläfer, Neunkraut*; час цвітіння паралельно з явищами природи – *Schneerose, громник, морозець, мороз*; час прильоту птахів – *Kuckucksblume, Storchblume, зозульки, снігур*; період навчання збігається з часом цвітіння рослини – *Vakazblume, Studentenblume*; час висіву та дозрівання рослин – *ярениця, скороспілка* тощо;

9) назви на основі антропонімів: чоловічі – *Mannstreu, Hirtenpfliff, Stachelige Geselle, чоловічий вік, гайдамаки, мужеська вірність, хлопців любов, легінь, кучерявий мацько, кавалерчики*; жіночі – *Faules Lieschen, Faule Magd, Weiberkrieg, дівоча кров, княгиньки, дівка, дівоча сталість, нечесані панночки, дівоча краса*;

10) чіпкість рослини: *Haftkraut, Schmerling, Winde, липчиця, прибій, паутинниця, чиніга, повійка, плетюх, стелюха, укладник, вилип, лежанка, устелиземлю*;

11) вплив на психіку людини: *Rauschbeere, Trunkelbeere, Taumeln-Lolch, Schwindellolch, н'яне сіно, одурник, н'янишник, німіна*;

12) отруйність: *Faule Futen, Wolfsbeere, Hundsbeere, Schlangenkraut, вовчий корінь, вовкня, вовчий біб, псянка, свинюха, гадючий просеренок, мухомор, смертельник, бішениця, дурійка, сліпняк*;

13) термічні властивості: *Brennessel, жалива, жигучка, свербигуз, опарник, жаруха, пекучка, парюка*.

В ході когнітивно-ономасіологічного аналізу ми виокремили пропозиційний гіперо-гіпонімічний, предикатно-аргументний, атрибутивно-аргументний, термінально-асоціативний та пропозиційно-модусний тип мотивації.

Більшість номенів, особливо складних презентують пропозиційний гіперо-гіпонімічний тип мотивації: *любізілле, трясомах, Ruchgras, Zittergras, Bebegras, Haftkraut, Schneidegras, Schwindellolch* тощо. У досліджуваній групі рослин можемо спостерігати використання гіпероніма в обидвох

мовах. Гіперонім є складовою частиною німецьких флороназв-комполітів, у порівнянні з українськими назвами рослин виявлено більшу кількість гіперонімів і, відповідно, більше номенів з ними, зокрема: *Blume* – 18 флороназв (*Februarblume*), *Kraut* – 12 (*Milchkraut*), *Beere* – 7 (*Rauschbeere*), *Baum* – 5 (*Stinkbaum*), *Gras* – 5 (*Frühlingsgras*), *Wurzel* – 4 (*Zuckerwurzel*), *Kresse* – 1 (*Winterkresse*). В українській мові гіпероніми входять до складу складених флоронімів і презентовані у меншій кількості: зілля – 7 (*масляне зілля*), дерево – 2 (*залізне дерево*), трава – *мильна трава*, ягоди – *вовчі ягоди*, корінь – *вовчий корінь*, цвіт – *мартовий цвіт*. Перший компонент у німецьких назвах та елемент словосполучення в українських позначають практично увесь спектр виокремлених нами якостей рослин.

У цій групі флороназв можемо спостерігати предикатно-аргументну мотивацію, яка за В. В. Калько, включає назви рослин за їх способом існування, розмноження, фізіологічними властивостями, часом цвітіння чи дозрівання, одоративними, тактильними, густативними чи аудіальними характеристиками (Калько, 2003: 10), що виявляється у поєднанні предиката з локативом: *перекотиполе, устелиземлю, дерупліт*, квалітативом: *скороспілка, скорозрілка, саморідник, самотій, пізньоцвіт*, соматизмом: *стулиуст, свербигуз* тощо. Невеликий відсоток назв утворені на основі атрибутивно-аргументної мотивації, а саме *слабинога, красновін, Faulbaum, Wohlverlei*.

Значну частину назв становлять назви, утворені внаслідок трансферу позначень з інших концептуальних сфер у реципієнтну зону (фітоніми), тобто йдеться про термінально-асоціативний тип мотивації на основі метафоричних перенесень ЛЮДИНА – РОСЛИНА: *цар-сила, дівка, сирітки, княгиньки, гайдамаки, Mannstreu, Kindermord, Weiberkrieg, Geldmännchen, Heudieb*; ЧАС – РОСЛИНА: *Herbstzeitlose, Wintergrün, Morgenröte, Siebengezeit, Sommertürchen*; ТВАРИНА – РОСЛИНА: *вовкня, Igelkorben, Mausholz, Saubast, Bettelläuse*; ПТАХ – РОСЛИНА: *зозульник, Hühnertod, Hühnerscherben, Taubecher, Kuckucksbrot*; АРТЕФАКТ – РОСЛИНА: *дзвоник, плотовець, Himmelschlüssel*; ЇЖА – РОСЛИНА: *маслянка, медуниця, молочник*. Мотиваторами для такої характеристики слугують такі зооніми як вовк (*Wolfsbeere, вовчий корінь*), собака (*Hundsbeere, собаче мило*), свиня (*Saubast, свинюха*), змія (*Schlangenkraut, гадючий просеренок*), миша (*Mausholz, мишача гречка*), орнітонім *Huhn* вказує на те, рослина отруйна для курей (*Hühnertod*). Цікавою функціональною мотивомою є медонос-

ність рослини, зафіксована лише в українських фітонімах (медуниця, пчільник, роєвник, цукрівка тощо), можемо припускати, що бджільництво було більш розвинене в ареалі утворення таких номенів, адже саме народноетимологічні назви є віддзеркаленням побутовий та духовних реалій їх творців.

Крім того ця категорія фітонімів відображає пропозиційно-модусний тип мотивації, тобто з опертям на власні судження та оцінку номінатора: *красовін, глядки, сплюшки, дивотвір, легінь, жидик, кавалерчики, зрядник, дівоча краса, Brennende Liebe, Franzose, Tag und Nacht, Stiefmütterchen*. Хочемо відзначити оцінні мотиви номінації на основі асоціативного типу мотивації з використанням власних імен: *кучерявий мацько* (очевидно збірний образ кучерявого хлопця, який переноситься на рослину з нерівними краями на квітці), *Faules Lieschen* (за аналогією до назви цієї ж рослини *Faule Magd*, припускаємо, що таке ім'я могло бути властиве простішим верствам населення, в основу порівняння покладено факт відносно пізнього розкривання рослини (біля 9 години ранку), звідси інша назва *Neunkraut*).

Для офіційних назв деяких рослин зафіксовано декілька народноетимологічних відповідників, назви яких

– змотивовані однією властивістю з різною лексичною реалізацією: курячі очка польові (час розкриття рослини): *Faule Magd, Faulenzchen, Faules Lieschen, Neunkraut*; паслін чорний (отруйність): *Hühnertod, Mausholz*; приворотень (властивість збирати краплі): *Taubecher, Tauschüssel, Regenschirmchen, Nimm mir nichts*; матіола (час цвітіння): *Februarblume, Sommertürchen* тощо;

– змотивовані різними властивостями:

– пахуча трава: одоратив (*Ruchgras*) – час цвітіння (*Frühlingsgras*); вовчуг: якість кореня (*Hauhechel*) – лікувальні властивості (*Harnkraut*) – тактильні відчуття (*Weiberkrieg*); пізньоцвіт осінній: час цвітіння (*Zeitlose, Schulblume, морозець, зимовник*) – отруйність (*Faule Futen*); енотера: час розкривання квітки (*Siebenschläfer, Nachtkerze*) – розповсюдження насіння (*перелім*) тощо.

За структурою виокремлені фітономени можемо поділити на три групи:

1) прості похідні флорономени (40% всього: 77% в українській мові, 4% в німецькій): *слабник, пониклиця, сліпак, Faulenzchen, Melde, Schmerling, Winde, Saug, Tauche, Flieder* тощо;

2) композити (51% всього: 13% в українській мові, 88% в німецькій): *итанодран, зимоліст, скорозрілка, трясомах, мя'коволосник, сухоцвіт, красноцвіт, вернисонце, дерупліт, любизілле,*

устелиполе, ломиніс, сбербигуз, неруш-мене, перекотиполе, стулиуст, устелиземлю, Nachtkerze, Schaumkraut, Heckerose, Vergißmeinnicht тощо;

3) складені (9% всього: 10% в українській мові, 8% в німецькій): *мартовий цвіт, собаче мило, кучерявий мацько, вовчий корінь, дрижливий біб, люби-мене-не-покинь, Brennende Liebe, Ungleiche Schwestern, Nackte Hure, Stinkende Gänsefuß, Jungfer im Blumen, Nimm mir nichts* тощо.

Відмінність у способі словотворення у досліджуваних мовах можемо пояснити загальною тенденцією німецької мови до основоскладання. Можемо відзначити той факт, що при творенні німецьких фітономенів спостерігаємо тенденцію до чіткішої деталізації за рахунок частішого використання загальних назв рослин чи їх частин відносно з українськими. Українські фітономени більш образні, часто для їх розуміння потрібні етимологічні дані чи фонові знання про рослину.

Контактування першозбирачів з рослинами, їх власний досвід використання цих рослин спричинив появу типових назв, в тій чи іншій формі притаманних багатьом рослинам. До таких відносимо переважно назви рослин зі спільними коренями, поява яких зумовлена однією мотиваційною ознакою: зима (вічнозелені рослини) – *зимоліст, зимівка, зимовик, зимозелень*; мед (рослина-медонос) – *медучка, медуниця, медовик, медунка, медівник*; трясти (розповсюдження насіння) – *трясомах, трясуцька, трясулька*; летіти (розповсюдження насіння) – *перелетник, перелета, перелім*; молоко (рослина виділяє сік) – *молочник, молочайник, молочай*; кислий (густатив) – *кисличка, кисле зілля, кислич, кислиця*; квасний (густатив) – *квасанка, квасниця, квасок, квасениця*; Wolf (отруйність) – *Wolfsbeere, Wolfswurz, Wolfsmilch*; faul (одоратив) – *Faulbaum, Faule Futen, Faulfischkraut*; bitter (густатив) – *Bitterklee, Bitterkraut, Bittersüß* та ін.

У досліджуваній групі флорономенів можемо виокремити назви з непрозорою мотивацією, які виникли на фольклорній основі. Здебільшого семантична непрозорість фітоназв зумовлена давністю їх виникнення та ареальною обмеженістю (Горофянюк, 2010: 7): *ненависник* (за повір'ям викликає ненависть), *забій-круча* (за легендою рослина вбила цілий загін невірних козаків, які знаходились на кручі), *доля* (за повір'ям приносить щастя), *брехачка* (на ній ворожать, любить чи не любить), *забудка* (за легендою дівчина, яка впала в яму зі зміями, пережила зиму, але врятувалась, і повинна була все забути), *Himmelschlüssel* (хто знайшов квітку, знайде ключ від скарбів), *Holunder* (вважалося, що під бузиною живе Пані

Метелиця (Frau Holle)), *Vergißmeinnicht* (бог дав дівчині ім'я квітці, яка завжди забувала його), *Wegwarte* (за легендою дівчина чекала коханого на шляху), *Rossmucken* (хто понюхає квітку, отримає веснянки), *Beifuß* (рослина дарує витривалість у бігу), *Schlüsselblume* (святий Петро випустив на землю в'язку ключів від раю і з них проросли квіти), *Heiratsblume* (дівчина, яка на Великдень знайде первоцвіт, цього року вийде заміж), *Nackte Hure* (дівчата з поганою репутацією кидали пелюстки пізньоцвіту біля дому коханого), *Jungfer im Grünen* (легенда про закоханих, які перетворились на квіти через неможливість одружитись), *Gewitterblume* (вірили, що там, де росте вероніка, буде неврожай).

Фонетичні варіанти у ботанічних народних назвах позначають не одну рослину, як це буває в інших групах лексики, а різні рослини: *молочайник* (жовтий осот) – *молочай* (латук дикий) – *молочник* (чистотіл звичайний); *медуниця* (воловик лікарський) – *медунка* (горлянка повзуча) – *медівник* (жабрій польовий) – *медовик* (гадючник звичайний) – *медучка* (косарики). В німецькій мові таких варіантів не виявлено.

Важливо зауважити, що серед рослин цієї мотиваційно-лексичної групи лише 10% – продукт вторинної номінації (в українській мові такий відсоток вищий, ніж у німецькій – *Faulenzchen*, *Morgenröte*, *Weizen*, *Bittersüß*, *Ehrenpreis*, *Franzose*), зокрема *осінь*, *каня*, *мороз*, *дзвоник*, *голод*, *мухомор*, *снігур*, *п'яниця*, *бігун*, *пальма*, *верба*, *сирітки*, *княгиньки*, *гайдамаки*, *доля*, *дівка*, *легінь*, що зумовлено ширшим використанням назв рослин чи їх частин у німецькій мові.

Висновки. Назва рослини, передаючи її звуковий образ, одночасно відображає її найрізноманітніші характеристики: морфологічні та перцептивні властивості, компаративні та функційні особливості тощо. Досліджувана група мотивато-

рів опирається в більшості випадків на абстрактно-видові поняття (густативні, одоративні, аудіальні, тактильні компоненти, мітологічні уявлення), ніж на конкретно-видові, на основі чого у дослідженні зафіксовані пропозиційний гіперогіпонімічний, предикатно-аргументний, атрибутивно-аргументний, термінально-асоціативний та пропозиційно-модусний тип мотивації. Структурно досліджувані лексичні одиниці абсолютно різняться в обидвох мовах, що зумовлено з одного боку дериваційними особливостями самих мов, а з іншого – принципами номінації рослин у цих мовах.

Аналізуючи історію творення фітонімів на основі фольклорного підґрунтя, доходимо висновку про невичерпний потенціал, багатий мовний матеріал народного нпзовництва, які є живими свідченнями способу життя та вірувань німецького та українського етносів. Концепт ТВАРИНА та РОСЛИНА поєднані головним чином мотивом «справжність-несправжність рослини», «користь рослини; концепт ПТАХ та РОСЛИНА поєднані семою «час цвітіння рослини»; концепт ЧАС перетинається з концептом РОСЛИНА за мотивом «час цвітіння», «час розкривання рослини» тощо. Родзинкою досліджуваних мотиваційних ознак є група флоразв, утворених на фольклорній основі, яка попри свою непрозору мотивацію є цікавим фрагментом культурологічної картини світу нації. Квантитативи – це та мотиваційна ознака, яка виявила найменше збігів у назвах фітонімів, однаково мотивованими у досліджуваній групі є лише декілька назв: *зозульки* – *Kuckucksblume*, *пахуча трава* – *Ruchgras*, *трясучка* – *Zitter- (Beber-)gras*, *кропива глуха* – *Taubnessel*, *вовчий корінь* – *Wolfs-wurz*, *буяхи* – *Rauschbeere*, *жаліва* – *Brennessel*. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в аналізі мотиватора-дестинатива як однієї з найбільш вагомих мотивів у назвах рослин.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гороф'янюк І. В. Структурна організація та ареалогія флорономів центральноподільських говірок: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ, 2010. 20 с.
2. Калько В. В. Когнітивно-ономасіологічний аналіз назв лікарських рослин в українській мові: дис. канд. ... філол. наук: 10. 02.01. Черкаси, 2003. 203 с.
3. Малаш О.В. Народні флорономи у болгарській мовній картині світу: дис. канд. ... філол. наук: 10.02.03. Київ, 2017. 232 с.
4. Мелех Г.Б. Реалізація принципу локальності в найменуваннях рослин (на основі німецької та української мов). *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (9 червня 2023 р., м. Вінниця). Вінниця, 2016. С. 274–278.
5. Сабадош І. Історія української ботанічної лексики (XIX – початку XX ст.). Київ: Наукова думка, 2014. 600 с.
6. Сердюк А. М. Мотиваційна основа рослин у первинному та вторинному семіозисі (на матеріалі української, російської, німецької та французької мов): дис. канд. ... філол. наук: 10.02.05. Бердянськ, 2001. 222 с.
7. Sauerhoffer F. Pflanzennamen im Vergleich. Studien zur Benennungstheorie und Etymologie. Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2001. 285 S.
8. Seidensticker P. Pflanzennamen: Überlieferung – Forschungsprobleme – Studien. Stuttgart, 1999. 102 S.

REFERENCES

1. Horofianiuk I. V. (2010). Strukturna orhanizatsiia ta arealohiia floronomeniv tsentralnopodilskykh hovirok [Structural organisation and habitat of floronomen of the Central Podillya dialects]. avtoref. dys. ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Kyiv. [in Ukrainian].
2. Kalko V. V. (2003). Kohnityvno-onomasiolohichniy analiz nazv likarskykh roslyn v ukrainskii movi [Cognitive and onomasiological analysis of the names of medicinal plants in the Ukrainian language]: dys ... kand. filol. nauk: 10.02.01. Cherkasy. [in Ukrainian].
3. Malash O.V. (2017). Narodni floronomeny u bolharskii movnii kartyni svitu [Folk floronyms in the Bulgarian linguistic worldview]. dys ... kand. filol. nauk: 10.02.03. Kyiv. [in Ukrainian].
4. Melekh H.B. (2023). Realizatsiia pryntsyphu lokalnosti v naimenuvanniakh roslyn (na osnovi nimetskoi ta ukrainskoi mov). [Implementation of the principle of locality in plant names (based on German and Ukrainian)]. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Hraal nauky": materialy I Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. – International scientific journal "Grail of Science": materials of the I International Scientific and Practical Conference. Vinnycja. 274-278. [in Ukrainian].
5. Sabadosh I. (2014). Istoriiia ukrainskoi botanichnoi leksyky (XIX – pochatku XX st.) [History of the Ukrainian botanical vocabulary (nineteenth and early twentieth centuries)]. Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
6. Serdiuk A. M. (2001). Motyvatsiina osnova roslyn u pervynnomu ta vtorynnomu semiozysi (na materialy ukrainskoi, rosiiskoi, nimetskoi ta frantsuzkoi mov) [The Motivational Basis of Plants in Primary and Secondary Semiosis (based on the material of Ukrainian, Russian, German and French): dys ... kand. filol. nauk: 10.02.05. Berdiansk. [in Ukrainian].
7. Sauerhoffer F. (2001). Pflanzennamen im Vergleich. Studien zur Benennungstheorie und Etymologie. [Plant Names in Comparison. Studies on Naming Theory and Etymology]. Stuttgart [in German].
8. Seidensticker P. (1999). Pflanzennamen: Überlieferung – Forschungsprobleme – Studien [Plant Names: Tradition – Research Problems – Studies]. Stuttgart [in German].